

Školní vzdělávací program domova mládeže

Středního odborného učiliště stavebního, Opava, p.o.

Boženy Němcové 22, Opava

Školní vzdělávací program pro DM je zpracován na základě zákona č. 561/2004 Sb. Školského zákona a příslušných prováděcích předpisů (zejména vyhláška č. 108/2005 Sb. o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění vyhlášky č. 436/2010 Sb.); zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; Listiny základních práv a svobod a dalších zákonných předpisů ČR a navazuje na Školní řád Středního odborného učiliště stavebního v Opavě.

Struktura školního vzdělávacího programu domova mládeže

(dle § 5, odstavce 2, školského zákona)

1. ÚVOD	3
2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DM	4
3. CHARAKTERISTIKA DOMOVA MLÁDEŽE A ŠKOLNÍ JÍDELNY	5
4. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVÁNÍ V DOMOVĚ MLÁDEŽE	7
4.1. CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	8
4.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	15
4.3. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ	16
4.4. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	18
4.5. ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ.....	20
5. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ K UBYTOVÁNÍ V DOMOVĚ MLÁDEŽE	21
5.1. OBECNÉ PODMÍNKY	21
5.2. KRITÉRIA PRO UMÍSTOVÁNÍ ŽÁKŮ.....	21
5.3. ZÁVAZNÉ TERMÍNY K PRŮBĚHU ŘÍZENÍ O UMÍSTĚNÍ ŽÁKŮ DO DOMOVA MLÁDEŽE	21
5.4. ORGANIZAČNÍ POSTUP PŘI UMÍSTOVÁNÍ ŽÁKŮ DO DOMOVA MLÁDEŽE.....	22
5.5. UKONČENÍ UBYTOVÁNÍ V DOMOVĚ MLÁDEŽE V PRŮBĚHU ŠKOLNÍHO ROKU	22
6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	23
6.1. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	23
6.2. VZDĚLÁVÁNÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH A TALENTOVANÝCH ŽÁKŮ	23
7. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	25
7.1. MATERIÁLNÍ A PROSTOROVÉ VYBAVENÍ DOMOVA MLÁDEŽE.....	25
8. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	26
8.1. DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ	26
9. EKONOMICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	27
10. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ, HYGIENY A POŽÁRNÍ PREVENCE	28
11. SPOLUPRÁCE SE SOCIÁLNÍMI PARTNERY	31
12. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	32

Platnost:

1. 9. 2016 – 31. 8. 2020

1. Úvod

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon), § 3 až 5, povinný dokument, který byl vytvořen za společné účasti pedagogických pracovníků domova mládeže a vedení školní jídelny (dále jen domova mládeže).

Školní vzdělávací program domova mládeže je vydáván na čtyřleté období a je určen:

- vedení školy
- vychovatelům domova mládeže
- pracovníkům školní jídelny
- žákům a žákyním středních škol (dále jen žákům)
- ostatním pedagogickým a nepedagogickým pracovníkům školy
- školské radě
- rodičům
- veřejnosti
- vnějším evaluačním orgánům (ČŠI, Moravskoslezskému kraji)

2. Identifikační údaje DM

Název organizace: Střední odborné učiliště stavební, Opava, příspěvková organizace

Adresa: Boženy Němcové 22, 746 01 Opava

Telefon: 553 821 906

Mailové adresy: sekretariat@soustop.cz

IČO: 18054455

Odpovědná osoba: Mgr. Miroslav Weisz, ředitel školy

Název zřizovatele: Moravskoslezský kraj

Adresa: 28. října 117, 702 18 Ostrava

Příspěvková organizace vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. V jejím čele je ředitel školy.

Domov mládeže zajišťuje žákům a žákyním (dále jen žákům) celodenní výchovu, ubytování a stravování; její činnost se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zejména ustanovením § 117, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy k zákonu.

3. Charakteristika domova mládeže a školní jídelny

Škola vykonává rovněž činnost domova mládeže a školní jídelny a to v budově školy.

A. Poloha:

Adresa domova mládeže je Boženy Němcové 22, 746 01 Opava.

Domov mládeže je součástí školních budov na výše zmíněné adrese. Nachází se v lokalitě města známé pod označením „Kylešovský kopec“. Hlavní vlakové i autobusové nádraží je vzdáleno přibližně 5 minut chůze. Zastávka autobusů městské hromadné dopravy je umístěna cca. 200 m od školy.

B. Školské služby:

Domov mládeže poskytuje školské služby ubytování a stravování pro žáky vlastní školy i ostatních středních a VOŠ škol opavského regionu. Domov mládeže poskytuje ubytovací služby výjimečně veřejnosti v době nepřítomnosti ubytovaných žáků v rámci doplňkové činnosti.

Součástí ubytování je výchova a vzdělávání, které vedou k plnohodnotnému využívání volného času podporou volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání v době mimo vyučování.

C. Ubytování:

Pokoje jsou umístěny od třetího do desátého patra výškové budovy. Pokoje jsou dvoulůžkové, třílůžkové. Sociální zařízení je na patře. Je preferováno uspořádání pokojů ve dvoulůžkové variantě, záleží na počtu zájemců o ubytování.

D. Typ zařízení:

Domov mládeže při střední škole.

E. Kapacita zařízení, počty žáků

Kapacita domova mládeže je 38 pokojů se 75 lůžky při využití převážně dvoulůžkové úpravy. Standardní počet ubytovaných na jednu výchovnou skupinu je 25 žáků, maximální počet je 30 žáků na 1 výchovnou skupinu.

F. Stravování:

Celodenní školní stravování je zajištěno ve školní jídelně s vlastním stravovacím zařízením. Stravování je součástí ubytování a žáci jsou zde vedeni ke zdravému stravování.

G. Organizace domova mládeže:

Domov mládeže organizuje zejména přípravu na vyučování a nabízí žákům volnočasové aktivity. Žáci jsou ubytováni v pokojích odděleně podle pohlaví, s ohledem na jednotlivé ročníky a místa dojezdu žáků.

V domově mládeže nejsou ubytováni žáci se specifickými vzdělávacími potřebami. Počet výchovných skupin je dán aktuálním počtem zapsaných žáků k ubytování vždy k začátku školního roku. Maximální počet žáků ve skupině je dán vyhláškou

č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Každou skupinu vede jedna kvalifikovaná vychovatelka nebo vychovatel.

Provoz domova mládeže je zajištěn od 18:00 hodin v neděli do 16:00 hodiny v pátek. Vstup do domova mládeže zabezpečují v průběhu dne službu konající vrátný, v nočních hodinách službu konající vychovatel.

H. Pedagogická dokumentace:

Pedagogická dokumentace vychází z platné legislativy a zahrnuje:

I. Pedagogickou dokumentaci zařízení

Školní vzdělávací program domova mládeže

Vnitřní řád školského zařízení

Deník výchovné skupiny

Denní záznamy výchovné práce

II. Pedagogickou dokumentaci žáka/studenta

Osobní spis žáka/studenta

Přihláška žáka do domova mládeže

Souhlas s pondělním příjezdem do DM

V pedagogické dokumentaci jsou vedeny jen osobní údaje dle § 28, odstavce 3 školského zákona. Používání a uchování osobních údajů z pedagogické dokumentace pro účely domova mládeže je v souladu s ustanovením zákona č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a dle vnitřních směrnic školy.

Evidence ubytovaných žáků a studentů je uložena ve vychovatelně domova mládeže. Údaje jsou získávány z přihlášek k ubytování podaných vždy pro daný školní rok. V evidenci ubytovaných jsou obsaženy tyto údaje:

- jméno a příjmení žáka
- zákonní zástupci žáka
- trvalé bydliště žáka
- zdravotní znevýhodnění a pravidelné užívání léků
- kroužky, zájmy

4. Charakteristika vzdělávání v domově mládeže

Školní vzdělávací program domova mládeže je definován v § 5 školského zákona.

Účel domova mládeže je definován v § 2) vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Školní vzdělávací program domova mládeže vychází ze zásad a cílů vzdělávání stanovených v § 2) školského zákona. Základním kritériem jeho hodnocení je potom zejména účinnost podpory osobnosti žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání ze strany domova mládeže. Školní vzdělávací program domova mládeže odpovídá podmínkám, za kterých byl domov mládeže zařazen do školského rejstříku.

Domov mládeže poskytuje žákům vlastní střední školy a ostatních středních škol, případně VOŠ výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a zajišťuje těmto žákům stravování. Domov mládeže vede žáky a studenty k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností a rozvíjí tak jejich klíčové kompetence a funkční gramotnost.

A. Základní podmínky pro uskutečnění ŠVP domova mládeže

Školní vzdělávací program pro domov mládeže dle § 5) odstavce 2) školského zákona dále popisuje materiální, personální a ekonomické podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, za nichž se vzdělávání v domově mládeže uskutečňuje. Podkladem pro jejich stanovení je platná školská legislativa a konkrétní požadavky vyplývající z cílů a obsahu vzdělávání. Tyto podmínky jsou nezbytnými podmínkami vzdělávání. Příznivé prostředí je jedním ze základů pro vzdělávání a motivaci k učení jako celoživotní nezbytnosti. Pouze jejich ucelený soubor umožní úspěšnou realizaci ŠVP domova mládeže a dosažení stanovených cílů a výsledků vzdělávání.

ŠVP domova mládeže navozuje i spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Domov mládeže se zaměří na konstruktivní dialog s rodiči (třídní schůzky, webové stránky školy, telefon, e-mail atd.), na včasné projednání všech výchovných problémů a všech příznaků, které by naznačovaly, že se žák necítí v domově mládeže dobře a bezpečně. Cílem přístupu rodičů i domova mládeže k této problematice by měl být „spokojený a slušný žák“. Žák musí cítit, že domov mládeže, škola i rodiče jsou ve shodě a že ho podporují v jeho úsilí a učení.

B. Školní stravování se řídí § 121) odstavce 2) školského zákona a vyhláškou MŠMT

107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění v.č. 107/2008 Sb..

Hlavním účelem zařízení školní jídelny je kvalitní zajištění stravování žáků po dobu jejich pobytu ve škole a v domově mládeže.

Ve školní jídelně je podáváno v celodenním stravování hlavní jídlo (oběda a večeře) a doplňkové jídlo (snídaně včetně svačin a druhé večeře).

C. Pitný režim je zajištěn vlastní jídelnou v době výdeje celodenního stravování v kombinaci teplých a studených nápojů.

4.1. Cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání jsou společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků.

Vymezení strategie výchovy a výuky, výstupy a výsledky vzdělávání. Vytýčení a formulování cílů usnadňuje volbu efektivních výchovných a vzdělávacích strategií a prostředků k jejich dosažení. Jasná formulace cíle vzdělávání je také základním předpokladem pro jeho pozdější hodnocení (zda bylo cíle vzdělávání dosaženo).

Srozumitelně formulovaný cíl ve zveřejněném ŠVP plní i motivační a informační roli pro žáky, studenty, zákonné zástupce atd.

Zásady a cíle vzdělávání jsou definovány v § 2) školského zákona.

4.1.1. Zásady vzdělávání

- a) rovný přístup každého občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického a sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatné základní a střední vzdělávání občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodné šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených v e vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po celou dobu života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

4.1.2. Obecné cíle vzdělávání

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výběr povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- b) získávání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,

- e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- f) poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházejících ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

4.1.3. Obecné cíle vzdělávání domova mládeže

- a) harmonický rozvoj osobnosti žáků a studentů,
- b) podpora a rozvoj jejich učení a poznávání,
- c) podpora kritického myšlení,
- d) osvojení základních hodnot demokratické společnosti,
- e) získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost, která komunikuje s ostatními a působí na své okolí,
- f) podpora přípravy na vyučování,
- g) rozvoj verbální a neverbální komunikace,
- h) schopnost týmové práce atd.
- i) výchova k smysluplnému využívání volného času,
 - zájmová činnost,
 - dostatek námětů pro naplňování volného času v nabídce volnočasových aktivit,
 - zaměření výchovně vzdělávacích projektů.
- h) hodnocení cílů výchovného a vzdělávacího působení:
 - smysluplnost (mají skutečný význam pro žáky a jejich osobní rozvoj),
 - hodnotitelnost (lze poznat, zda výsledky odpovídají záměru),
 - akceptovatelnost (přijatelné pro jednotlivce, skupinu a okolí),
 - reálnost (jsou reálně uskutečnitelné a dosažitelné),
 - terminovatelnost (jsou proveditelné ve vymezeném čase).
- ch) pedagogické působení a podpora žáků v domově mládeže směřuje k tomu, aby žáci byli v domově mládeže spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní a slušní a vybavení klíčovými kompetencemi a funkční gramotností (čtenářská, mediální, informační, finanční gramotnost atd.).

4.1.4. Cíle středního odborného vzdělávání

Cíle středního vzdělávání vychází z celoživotně pojatého a na principu znalostní společnosti vybudovaného konceptu vzdělávání, ve kterém je vzdělávání cestou i nástrojem rozvoje lidské osobnosti. Teoretickým východiskem cílů středního vzdělávání je koncept čtyř cílů vzdělávání pro 21. století (viz Učení je skryté bohatství, UNESCO „Vzdělávání pro 21. století“, PF UK, Praha 1997). V souladu s tím je obecným cílem středního vzdělávání (i odborného) připravit žáka na úspěšný,

smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa. Na školní vzdělávání navazuje celoživotní vzdělávání. Jedná se tak o permanentní proces učení.

Při výchovně vzdělávací činnosti, jejím obsahovém strukturování a jednotlivých aktivitách se vychází ze **čtyř základních pilířů učení**:

a) **Učit se poznávat**, tj. rozvinout dovednosti potřebné k učení:

- získávat vědomosti, dovednosti potřebné k učení,
- prohloubit poznatky o světě,
- učit se objevovat nové poznatky,
- rozvoj základních myšlenkových operací, paměti, schopnosti koncentrace,
- řešit problémy,
- rozvoj dovedností k celoživotnímu učení atd.

b) **Učit se pracovat a jednat**

- učit se „jak na to“, to je naučit se tvořivě zasahovat,
- naučit se aktivně a tvořivě zasahovat do prostředí, které žáky obklopuje,
- rozvoj aktivního přístupu žáků k pracovnímu životu a profesní kariéře, včetně schopnosti přizpůsobit se změnám na trhu práce,
- učit se zodpovědnému přístupu žáků k samostatné i týmové práci, učit se komunikovat,
- učit se správně odhadnout své schopnosti a možnosti,
- rozvoj dovedností vyjednávat, diskutovat o případném kompromisu, k obhájení svého stanoviska i přejímání stanoviska jiných,
- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život atd.

c) **Učit se být tj. rozumět vlastní osobnosti**

- rozumět vlastní osobnosti a jejímu utváření,
- jednat v souladu s obecně přijímanými morálními hodnotami,
- jednat s osobní zodpovědností, sebehodnocením a sebereflexí,
- rozvíjet tělesné a duševní schopnosti a dovednosti,
- utvářet a kultivovat svobodné, kritické a nezávislé myšlení, úsudek a rozhodování,
- přijímání odpovědnosti žáků za vlastní jednání a chování,
- kultivovat a rozvíjet emoční prožívání (empatii), včetně prožívání a vnímání estetického,
- rozvíjet kreativitu,
- rozvíjet volní vlastnosti,
- rozvíjet specifické vlastnosti a nadání žáků,
- budovat hodnotový systém,
- chránit zdraví a vést zdravý životní styl apod.

d) **Učit se žít společně tj. učit se žít s ostatními**

- učit se žít s ostatními a spolupracovat s nimi,
- pracovat jako člen týmu (kolektivu),
- podílet se na životě společnosti a nalézt v ní své místo,
- respektovat lidský život a jeho trvání jako nejvyšší hodnotu,

- vytvářet úctu k živé i neživé přírodě, vést k ochraně a zlepšování životního prostředí,
- ve vztahu k jiným lidem se oprostít od předsudků, xenofobie, intolerance, rasismu, agresivního jednání nacionalismu, náboženské a jiné nesnášenlivosti,
- osvojit si pravidla slušného chování a chovat se v souladu s morálními zásadami a právními normami,
- rozvíjet komunikační dovednosti potřebné pro život pracovní, rodinný a společenský,
- rozvíjet porozumění s jinými lidmi,
- rozvíjet poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti atd.

4.1.5. Klíčové kompetence

Vzdělávání směřuje v souladu s cíli středního i odborného vzdělávání k osvojení klíčových kompetencí a odborných kompetencí. Součástí vzdělávání je i vzdělávací a výchovná činnost domova mládeže.

Vytvoření kompetencí je cílem vzdělávání, kompetence není jen osvojení poznatků a dovedností, ale také vytvoření způsobilostí potřebných pro život nebo výkon povolání (schopnosti, znalosti, dovednosti, postoje a hodnotové orientace). Formálně se dělí na klíčové kompetence a odborné kompetence.

Klíčové kompetence jsou integrované vzdělávací cíle zahrnující soubor vědomostí, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů a hodnotových orientací, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, pracovní uplatnění a celoživotní vzdělávání.

Klíčové kompetence jsou univerzálně použitelné, jsou to soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných postupů (výsledků vzdělávání) a lze je chápat jako integrované dílčí vzdělávací cíle.

Představují soubor znalostí rozvinutých do schopností a ověřených dovednostmi, které jedinec využívá v praxi, projevujících se v postojích a hodnotových orientacích. Nabytí klíčových kompetencí se promítá do produktivity práce, zaměstnanosti, rychlé rekvalifikaci a v konkurenceschopnosti na evropském trhu práce.

4.1.6. Komplexní výchovně vzdělávací působení

Znamená, že jednou činností se rozvíjí a upevňuje pravděpodobně více klíčových kompetencí, a proto nebudou u každé jednotlivé činnosti (aktivity) zmíněné v ŠVP formulovány konkrétní klíčové kompetence. Budou však uváděny ty aktivity, které jsou pro rozvoj klíčových kompetencí prioritní.

Ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže není závazným cílem pedagogického procesu klíčové kompetence naplnit (naučit), pouze je posilovat a rozvíjet. V neformálním a informálním vzdělávání nejsou stanovené vzdělávací standardy, ale vzdělávání je založeno na zájmech jedince, na neformálním působení pedagogického pracovníka – vychovatele.

V domově mládeže je klíčovou osobností ve výchově, kromě rodičů, vychovatel. Vychovatelé vychází ze schopností žáků, které se snaží rozvinout do vědomostí a dovedností, ústících v určité postoje a hodnotové orientace, tzv. klíčové kompetence.

Vychovatel

Je žákům průvodcem na cestě vzděláváním, inspiruje je a také zaručuje určitá pravidla a řád. Jeho úkolem je nabízet žákům bohatý a pestrý program, podporovat jejich tvořivost a aktivitu a respektovat jejich individualitu. Je nutné neustále usilovat o harmonizaci mezilidských vztahů v celém domově mládeže i ve výchovné skupině, zaměřit se na slušné chování žáků, rozvíjet jejich samostatnost, schopnost kooperace a týmové práce, vést žáky k pozitivnímu myšlení.

Organizovat co největší počet volnočasových aktivit jako prevenci sociálně patologických jevů. V rámci možností preventivně předcházet kázeňským problémům, popřípadě včas informovat zákonné zástupce o závažnějších přestupcích či o celkovém zhoršení chování žáků.

Žádoucí je podporovat žáky v učení, v účasti v různých soutěžích, vést je k ekologickému myšlení (separace odpadu), pořádat různé sportovní turnaje, v návaznosti na získané školní znalosti pomáhat a vést žáky v jejich dalším rozvoji (např. vyhledáváním dalších informací, zpracováváním vzdělávacích projektů), snažit se zapojit žáky do života a chodu domova mládeže, a tak celkově rozvíjet mimoškolní činnost žáků. Vzájemná spolupráce vychovatelů se zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky školy musí být samozřejmostí.

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby se žáci a následně absolventi efektivně učili, vyhodnocovali dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovali potřeby a cíle dalšího vzdělávání, to znamená, že by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení,
- vytvořit si vhodný studijní režim a studijní podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (studijní a analytické čtení),
- vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotní,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (výklad, přednášku, proslov, prezentaci),
- pořizovat si poznámky z mluveného projevu, textu atd.,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a přejímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, odhalovat příčiny školní neúspěšnosti,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání atd.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni soustavně řešit běžné problémy (pracovní i osobní), to znamená, že by měli:

- porozumět zadání úkolu a určit problém, umět řešit problém, navrhnout způsob řešení a zdůvodnit jej,
- uplatňovat při řešení problému metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- rozlišovat správné a nesprávné řešení problému a nést odpovědnost za následky řešení, netrvat jen na jednom řešení,

- učit se být flexibilní,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro řešení problému,
- využívání zkušeností a vědomostí,
- spolupracovat při řešení problému v týmu,
- nevyhýbat se problémům atd.

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- správně se vyjadřovat v písemné a ústní formě a v různých pracovních, učebních a životních situacích,
- rozvíjet bohatou slovní zásobu,
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a vhodně se prezentovat v projevech mluvených i psaných, posilovat sebedůvěru,
- umět nejen mluvit, ale i naslouchat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a jazykově správně a kultivovaně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, mít právo vyjádřit svůj názor,
- vyjadřovat se a vystupovat dle zásad kultury projevu a chování,
- ovládat verbální i neverbální komunikaci,
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro pracovní i životní uplatnění,
- dosáhnout jazykové způsobilosti pro odbornou kvalifikaci (rozumět běžné odborné terminologii),
- mediálně komunikovat atd.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- stanovit si své cíle osobního rozvoje v oblasti pracovní i zájmové,
- pečovat o své zdraví,
- přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů,
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti,
- přebírat odpovědnost za své chování a jednání,
- stanovovat si cíle a priority podle svých schopností, pracovní a zájmové orientace a životních podmínek,
- učit se plánovat,
- adekvátně přijímat radu i kritiku,
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- schopnost prosadit se, ale i podřídit se skupině,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu
- a negativních závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pozitivně je ovlivňovat,
- řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní,
- pracovat a jednat v týmu,

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům,
- nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem,
- vytvořit si reálnou představu o sobě samém atd.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi uznávali hodnoty a postoje demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, to znamená, že by měli být schopni:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním zájmu i v zájmu veřejném,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popřípadě jejich kulturní specifika),
- vystupovat proti nesnášenlivosti, rasismu, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami slušného chování,
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- v rámci plurality a multikulturního soužití si uvědomovat vlastní kulturu a národní identitu,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění v České republice i ve světě,
- chápat význam životního prostředí a jednat v duchu udržitelného rozvoje, chránit přírodní prostředí,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při ochraně života a zdraví ostatních,
- rozpoznat násilí, dbát na vlastní a skupinovou bezpečnost,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat tradice a hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury a mít k nim pozitivní vztah atd.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro uplatnění na trhu práce a pro rozvoj profesní kariéry,
- mít odpovědný postoj k vlastnímu profesnímu vzdělávání,
- uvědomovat si význam celoživotního učení,
- reagovat na měnící se pracovní podmínky,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách na trhu práce,
- využívat poradenských služeb ze světa práce i vzdělávání,
- vhodně komunikovat se zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání,

- mít představu o právních, ekonomických, administrativních a etických aspektech soukromého podnikání,
- vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti atd.

Kompetence pracovat s informačními a komunikačními technologiemi (dále jen ICT)

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky ICT,
- pracovat s běžným programovým vybavením,
- komunikovat elektronickou poštou,
- získávat informace z Internetu,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů a z různých médií (tištěných, elektronických, video a audiovizuálních),
- posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů,
- kriticky přistupovat k získaným informacím,
- být mediálně gramotní atd.

Kompetence k trávení volného času

Obecné cíle vzdělávání jsou doplněny o cíle specifické, to je vychovávat žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky a absolventy dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Žáci a absolventi by měli být schopni:

- účelně a smysluplně trávit volný čas,
- orientovat se v možnostech a nabídce smysluplného trávení volného času,
- vybrat si zájmové činnosti dle svých osobních dispozic a zájmů,
- rozvíjet své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech,
- rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresu či jednostranné zátěže ze školního vzdělávání, následně ze zátěže pracovní,
- schopnost odmítnout nabídky nevhodného trávení volného času,
- dodržovat zásady fair play,
- prostřednictvím volnočasových aktivit posilovat a rozvíjet klíčové kompetence atd.

4.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie (VVS) jsou společné postupy na úrovni školy i školského zařízení uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola a školské zařízení cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence.

Výchovná práce v domově mládeže má svá specifika a liší se od vzdělávání ve škole.

Při tvorbě ŠVP domova mládeže a při jeho následné implementaci jsou zohledňovány tato specifika a budeme vycházet zejména z požadavků pedagogiky volného času, které představují výchovné a vzdělávací strategie i pro domov mládeže.

Hlavní výchovnou a vzdělávací strategií v domově mládeže je akceptování pedagogiky volného času.

Důležitou výchovnou a vzdělávací strategií je, že vychovatelé převzou odpovědnost za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže i ve svých výchovných

skupinách, za prevenci rizikových projevů chování žáků a za všestrannou podporu žáků v učení. Jako další důležitou strategií je vlastní hodnocení domova mládeže, neustálé zlepšování podmínek a spolupráce se zákonnými zástupci žáků a se sociálními partnery.

Požadavek dobrovolnosti

- žák se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit (volný čas je oblast svobodné volby),
- požadavek pedagogického ovlivňování volného času, pedagog má povinnost volný čas ovlivňovat formou nabídky a motivace, aktivity pedagoga,
- nabízí, ale i ovlivňuje, aby např. nevznikla závislost na PC a Internetu na úkor poskytovaných aktivit,
- požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti,
- pedagog má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky vzhledem k jejich možnostem, momentálnímu stavu,
- vyjadřuje-li pedagog nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti, dávat najevo, za co přesně je žák pokárán.

Požadavek přiměřenosti:

- plánované a navozované činnosti (aktivity) musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků,
- požadavek zajímavosti (atraktivita) a zájmovosti: Pedagog musí žáky vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků po zájmových činnostech, ale nevnučuje se,
- požadavek citovosti a citlivosti: Zájmové aktivity by měly přinášet pozitivní emoce a hodnocení činnosti žáků by mělo být citlivé,
- požadavek prostoru k seberealizaci: Pedagog dbá na to, aby se žák v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti,
- pedagog volí aktivity tak, aby se v nich uplatnili a byli i přiměřeně úspěšní všichni žáci.

Základním prostředkem výchovné činnosti je **zážitek (prožitek) žáků**, který obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Důležité je i pozitivní klima, kultura a atmosféra domova mládeže.

4.3. Formy a metody vzdělávání

4.3.1. Formy výchovné činnosti v domově mládeže

- plánování a příprava výchovné činnosti a aktivity,
- kolektivní působení,
- individuální působení,
- individuální pohovory,
- průběžné neformální působení vychovatele,
- pravidelné aktivity – studijní klid, zájmové útvary, pravidelné akce zájmových útvarů,
- příležitostné aktivity – jednorázové akce, exkurze, výlety, turnaje, besedy, soutěže,
- spontánní aktivity – využití sportovišť, Internet, kulturní akce v městě atd.

4.3.2. Metody výchovné činnosti v domově mládeže

- motivace a aktivizace žáků,
- rozhovor, řízený rozhovor,
- přednáška a beseda,
- diskuze, řízená diskuze, panelová diskuze,
- trénink dovedností,
- modelová situace,
- případová studie,
- žákovský projekt,
- dotazníky,
- ankety,
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže.

V domově mládeže dále plní vychovatel stále úkoly, což je průběžná výchovná činnost (kontrola pořádku a úklidu, dodržování Školního řádu školy, včetně Vnitřního řádu domova mládeže, dohled na dodržování a naplňování studijního klidu, pomoc a podpora při přípravě na vyučování, zprostředkování vzájemné pomoci spolužáků apod.).

Způsob rozvoje funkční gramotnosti a klíčových kompetencí do ŠVP domova mládeže by neměly být formální, ale skutečně přispívat ke splnění cílů vzdělávání.

4.3.3. Funkční gramotnost

- základní znalosti, dovednosti a postoje v oblastech:
- čtenářská gramotnost,
- informační gramotnost,
- mediální gramotnost,
- přírodovědná gramotnost,
- matematická gramotnost,
- sociální gramotnost,
- finanční gramotnost atd.

Funkční gramotnost je projev dosažené úrovně klíčových kompetencí žáků, jejich schopnosti participovat na světě informací a ovlivňuje jejich schopnost se efektivně učit, a to i v rámci celoživotního učení. Rovnost ve vzdělání se týká nejen dostupnosti vzdělání, ale i vybavení žáků klíčovými kompetencemi pro celoživotní učení. Klíčové kompetence jsou multifunkční, nejsou izolované a lze je získat jen jako výsledek vzdělávání. Proto musí k jejich utváření a rozvíjení směřovat celý obsah vzdělávání, aktivity a činnosti, které ve škole a ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže probíhají.

4.3.4. Moderní technologie vzdělávání

Moderní prostředky ICT, multimédia, e-learning atd., jsou postupně, v závislosti na finančních zdrojích, přirozenou součástí vzdělávání ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže. Finančními zdroji pro pořízení ICT technologií mohou být i vzdělávací projekty a sponzoring. Cílem v této oblasti je modernizace vybavení domova mládeže těmito technologiemi tak, aby vybavenost mohla být srovnatelná často s osobním vybavením žáků v jejich rodinách.

4.4. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání je v ŠVP chápán jako prostředek k dosažení a rozvíjení kompetencí žáka a studenta.

Zahrnuje poznatky, dovednosti a hodnoty z různých oblastí vzdělávání (např. komunikativní, osobnostní, společenské, profesní, informativní atd.). Obsah vzdělávání je soubor požadovaných (předpokládaných) výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva.

Obsah vzdělávání se v ŠVP domova mládeže a ve výchově mimo vyučování strukturuje na vzdělávací oblasti:

- jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk),
- společenskovední vzdělávání,
- estetické vzdělávání,
- vzdělávání pro zdraví,
- vzdělávání v ICT.

4.4.1. Jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk, cizí jazyky)

Cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační kompetence žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Rozvíjí také sociální kompetence žáků. K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání, které prohlubuje jazykové znalosti a kultivuje jazykový projev žáků.

4.4.2. Společenskovední vzdělávání

Cílem společenskovedního vzdělávání je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti, směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušní, zodpovědní a jednali pro veřejný zájem, učí je poznávat vlastní identitu, kriticky myslet a rozumět světu, ve kterém žijí. Společenskovední vzdělávání přispívá ke kultivaci historického, politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

4.4.3. Estetické vzdělávání

Cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah žáků k materiálním a duchovním hodnotám a snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti manipulaci a netoleranci. Podílí se na rozvoji sociálních kompetencí žáků a přispívá k jazykovému vzdělávání (kultivuje jazykový projev žáků). Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci uplatňovali ve svém životě estetická kritéria, chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti, jeho významu pro člověka, správně formulovali a vyjadřovali své názory, byli tolerantní, získali přehled o kulturním dění, podporovali hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury, uvědomovali si vliv médií.

4.4.4. Vzdělávání pro zdraví

Cílem vzdělávání pro zdraví je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k péči o zdraví a bezpečnost, podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu

života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Důraz je kladen na výchovu proti závislostem (alkohol, tabákové výrobky, drogy, hrací automaty, počítačové hry atd.), na výchovu ke zdravému životnímu stylu (životní prostředí, výživa, hygiena, pohybové aktivity, mezilidské vztahy) a k odpovědnému přístupu k sexu.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci vážili zdraví (tělesné i duševní), chápali, jak působí životní prostředí na zdraví člověka, znali prostředky, jak chránit své zdraví (zvyšovat tělesnou zdatnost, kultivovat pohybový projev, vyrovnávat jednostrannou tělesnou a duševní zátěž, pociťovat radost z prováděné sportovní činnosti), využívat pohybových činností a soutěží dle zásad fair play, kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a preferovat pravidelné pohybové aktivity v denním režimu.

Oblast vzdělávání zahrnuje také ochranu člověka za mimořádných událostí. Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu a při mimoškolní činnosti (sportovní kurzy, sportovní dny, zájmové útvary, soutěže, turistika atd.).

4.4.5. Vzdělávání v ICT

Cílem vzdělávání v ICT je naučit žáky pracovat s prostředky ICT a pracovat s informacemi. Žáci porozumí principům ICT, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software, Internet atd.

Vzhledem ke zvláštnostem práce v domově mládeže a výchově mimo vyučování není ale toto členění vzdělávacích oblastí a činností závazné. Při strukturování vzdělávacích aktivit lze také např. vycházet ze čtyř základních pilířů učení nebo z průřezových témat.

Ve školním vzdělávacím programu domova mládeže je zachován kurikulární přístup a u jednotlivých konkrétních aktivit je důležité, aby se doplňovaly, vzájemně na sebe navazovaly a navozovaly u žáků odpovídající zážitky i poznání a pomáhaly upevňovat, posilovat a rozvíjet žádoucí klíčové kompetence. Jednotlivé aktivity a akce nejsou samoúčelné a osamocené, ale tvoří vnitřně propojený celek a vedou k posilování klíčových kompetencí žáků.

4.4.6. Průřezová témata

Průřezová témata jsou společensky důležité oblasti vzdělávání, které pro svůj význam pro dnešní absolventy a společnost prostupují celým kurikulem, s čímž souvisí jejich zařazení ŠVP. Záměrem je, aby průřezová témata podpořila rozvoj osobnosti žáků a jejich společensky žádoucí návyky, postoje a způsoby jednání. Podporují i rozvoj klíčových kompetencí. Navazují na obsah vzdělávání, vzájemně se s ním doplňují. Průřezová témata se týkají všech oblastí výuky i mimoškolních činností. Lze je aplikovat formou projektového učení (vzdělávacích a žákovských projektů). Do ŠVP jsou zařazena všechna průřezová témata středního vzdělávání:

4.4.7. Občan v demokratické společnosti

- vytvoření demokratického prostředí ve třídě, škole, výchovné skupině, v domově mládeže, (klíma školy),
- rozvoj sociálních a osobnostních kompetencí, pozitivní hodnotové orientace žáků, aktivity a angažovanosti,

- posilování mediální gramotnosti žáků (školní časopis atd.),
- podpora multikulturní výchovy a evropské dimenze vzdělávání,
- formování demokratických postojů žáků a jejich „žebříček hodnot“ atd.

4.4.8. Člověk a svět práce

- poznatky a dovednosti související s uplatňováním ve světě práce,
- poznatky o pracovním právu,
- orientace v celoživotním učení a sebevzdělávání,
- reálné posuzování svých schopností a možnosti pracovního uplatnění,
- význam profesní mobility a rekvalifikace.

4.4.9. Člověk a životní prostředí

- pochopení zásadního významu přírody a životního prostředí pro člověka,
- povědomí o základních ekologických zákonitostech a negativních dopadech působení člověka na přírodu a životní prostředí,
- budování postojů a hodnotových orientací žáků pro udržitelný rozvoj,
- uplatňování zdravého životního stylu.

4.4.10. Informační a komunikační technologie

- efektivní využívání prostředků ICT v každodenním životě,
- využívání prostředků ICT k získávání informací,
- využívání prostředky ICT pro potřeby oboru a k výkonu povolání,
- využívat prostředky ICT pro potřeby osobního života.

4.4.11. Metody a formy realizace průřezových témat:

- besedy,
- diskuze,
- exkurze,
- zájmová a mimoškolní činnost apod.

4.5. Časový plán vzdělávání

ŠVP domova mládeže není ročním plánem, ale má širší časový záběr a obsahuje činnosti alespoň na dobu středního vzdělávání, ukončené maturitní zkouškou. ŠVP domova mládeže je tedy koncipován na dobu čtyř let.

Režim dne je součástí vnitřního řádu domova mládeže a jeho obsahem je časové určení pravidelných činností žáků tj. doba určená k odpočinku, trávení volného času a přípravě na vyučování.

Rozvrh služeb vychovatelů je zpracováván vždy na jeden měsíc.

5. Podmínky přijímání uchazečů k ubytování v domově mládeže

5.1. Obecné podmínky

Dle § 4, vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů a podle doporučení MŠMT č.j: MSMS-17742/2012-20, rozhoduje o umístování žáků a studentů v domově mládeže vychovatel, zastupující ředitele školy. Ubytování v domově mládeže není nárokové. Přihláška je platná jeden školní rok.

Při umístování žáka nebo studenta se přihlíží ke vzdálenosti místa jeho bydliště, dopravní obslužnosti z místa bydliště, k jeho sociálním poměrům a zdravotnímu stavu. O umístění rozhoduje vychovatel na základě přihlášky podané zákonným zástupcem nezletilého žáka a zletilým žákem do termínu, který bude uveden na přihlášce do domova mládeže. Ředitel písemně vyrozumí zákonného zástupce nezletilého žáka nebo zletilého žáka o umístění nebo neumístění do domova mládeže nejpozději **do 15. 7. příslušného roku.**

Informace o ubytování v domově mládeže jsou podávány zájemcům o ubytování na stránkách školy, burzách škol a na Dni otevřených dveří, který je pořádán začátkem prosince a v lednu.

5.2. Kritéria pro umístování žáků

Překročí-li poptávka po ubytování možnosti ubytovací kapacity domova mládeže, budou přednostně umístování žáci, kteří:

- a) **byli ubytováni v domově mládeže v předchozím školním roce**; zároveň se posuzuje stupeň ukázněnosti, sociální přizpůsobivosti a aktivního zapojení ve výchovném programu a na akcích DM,
- b) **mají problém s dopravou do školy**; vzdálenost místa bydliště je větší než 50 km či doba strávená v dopravním prostředku při dojíždění do školy je větší než 60 minut; dále se přihlíží k obtížnosti dopravního spojení a četnosti spojů,
- c) **doloží zdravotní důvody** k přednostnímu umístění do domova mládeže prostřednictvím potvrzení od lékaře,
- d) **pocházejí ze složitých sociálních poměrů**, doloží potvrzením příslušného orgánu nebo zákonní zástupci nebo zletilý žák písemně požádají ředitele školy o zohlednění jejich sociální situace.

5.3. Závazné termíny k průběhu řízení o umístění žáků do domova mládeže

Uzávěrka přijímání přihlášek je do 30. 6. příslušného roku. Přihláška musí být podána na tiskopisu vydaném školským zařízením.

Sdělení o přijetí žáka do domova mládeže zákonným zástupcům žáků 1. ročníků bude odesláno do 15. 7. příslušného roku.

Žáci ubytovaní v předchozím roce obdrží vyjádření o ubytování a umístění na pokojích v novém školním roce prostřednictvím vychovatele do **20. 6. příslušného roku**. Ubytování jednotlivých žáků bude umístěno na nástěnce jednotlivých poschodí.

5.4. Organizační postup při umístování žáků do domova mládeže

1) Distribuce přihlášek do DM

Žákům přijímaným do 1. ročníku budou zaslány přihlášky společně s oznámením o přijetí ke studiu.

Žákům ubytovaným v domově mládeže předají přihlášky skupinový vychovatelé nejpozději do 10. 5. příslušného roku.

2) **Posouzení přihlášek žáků ubytovaných v předchozím roce a návrhů na neumístění žáků**, kteří nesplňují podmínky pro ubytování je projednáno na poradě vychovatelů, a návrh je předán řediteli školy ke schválení.

5.5. Ukončení ubytování v domově mládeže v průběhu školního roku

Žákovi může být ukončeno ubytování během školního roku pokud:

a) písemně požádá o ukončení ubytování zákonný zástupce žáka nebo zletilý žák nejpozději do 30. dne předchozího měsíce. Žádost musí být podána do podatelny školy. Předčasné ukončení ubytování žáka není důvodem pro vrácení příspěvku na ubytování za měsíc, ve kterém k ukončení došlo,

b) zákonný zástupce nebo zletilý žák opakovaně neuhradil úplatu za ubytování nebo stravování ve stanoveném termínu a nedohodl se s ředitelem školy na jiném termínu úhrady,

c) žák byl vyloučen z domova mládeže podle § 31 odst. 2 a 4 zákona č. 561/2004 Sb.,

d) žák se přestěhoval do místa, které nesplňuje podmínky pro umístění do domova mládeže,

e) písemně požádá o ukončení ubytování zákonný zástupce nebo zletilý žák z důvodu odchodu na praxi,

f) uzavře klasifikaci v posledním ročníku středního vzdělávání a již zpravidla se nezúčastňuje výuky, ale účastní se pouze maturitních zkoušek,

g) přestane-li být žákem školy, nebo mu bylo povoleno přerušení studia.

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

ŠVP domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.

6.1. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z legislativních norem, kterými jsou § 16, odstavec 2 a 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, která v § 3, odstavci 3, řeší počet žáků a studentů vyšších odborných škol se zdravotním postižením ve výchovné skupině v domově mládeže.

Školský zákon jednoznačně stanovuje princip práva na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Jsou to tedy povinné podmínky vzdělávání.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve smyslu školského zákona žáci se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Tito žáci mají přednost při přijímání do DM.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním souvisí především se znalostí rodinného zázemí žáků. Sociálním znevýhodněním se dle školského zákona rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, v postavení azylantů, imigranti atd. U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin atd. Lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit. Výchovná poradkyně školy poskytuje v případě potřeby konzultační hodiny žákům i vychovatelkám DM.

V domově mládeže vychovatelky průběžně identifikují žáky se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků). Práce se žáky se sociálně znevýhodněného prostředí spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti prostřednictvím diferencovaného, individuálního přístupu všech pedagogických pracovníků domova mládeže.

6.2. Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných žáků

Podpora mimořádně nadaných a talentovaných žáků je dána §17 školského zákona. Individuální přístup k talentovaným a nadaným žákům je žádoucí nejen pro žáky samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané žáky

nepatří pouze žáci s mimořádnými schopnostmi uměleckými i pohybovými, ale i žáci s mimořádně vysokou úrovní výkonu ve všech nebo pouze v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou.

Mimořádně nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Ve vzdělávání je vhodné využívat náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práci s ITC aj. Žáci by měli být vhodně zapojováni do týmové práce. Problémem je identifikace nadaných žáků, zvláště těch intelektově nadaných a je to především úkolem školy. Intelektově nadané žáky je třeba motivovat k zapojováním do zájmových útvarů, podíl na vytváření webových stránek, účast na příležitostných akcích, zapojování do žákovských projektů, účasti v přehlídkách a soutěžích, kde je důležitou součástí i získání veřejného ocenění jejich úspěchů.

7. Materiální podmínky vzdělávání

Materiální podmínky zahrnují prostorové a materiální vybavení školy a domova mládeže využívané pro domov mládeže, školní jídelnu a prostory vhodné pro realizaci ŠVP domova mládeže. ŠVP domova mládeže vychází z aktuálních prostorových a materiálních podmínek, ale zdůrazňuje i plánované vybavování a doplňování nábytkem tak, aby bylo možné úspěšně realizovat plánované výchovné a vzdělávací strategie, činnosti a aktivity z obsahu ŠVP domova mládeže, aby se prostředí a vybavení domova mládeže stávalo pro žáky stále atraktivnější, aktivizující a motivující.

7.1. Materiální a prostorové vybavení domova mládeže

Vybavení domova mládeže vychází z vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Vybavení pokojů pro jednoho ubytovaného: válenda s prostorem na uložení lůžkovin, antialergická deka a polštář, mikro deka, místní osvětlení lůžka, polička, šatní skříň, stůl a židle. Na jednotlivých patrech je kuchyňka a studovna.

Domov mládeže má dobré podmínky pro vzdělávání, odpočinek a volný čas žáků. V domově mládeže je umístěn výtah.

Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení se zařízením, případné škody uhradí na základě Vnitřního řádu domova mládeže. Žáci jsou vedeni k efektivní sebeobslužné činnosti a každodennímu úklidu pokojů.

8. Personální podmínky vzdělávání

Personální podmínky vzdělávání zásadně ovlivňují naplňování ŠVP domova mládeže a výsledky vzdělávání žáků. Kvalitní výchovnou a vzdělávací činnost zajišťují v ŠVP domova mládeže kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci. Pro personální zajištění výchovně vzdělávací oblasti jsou rozhodující ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, který stanoví kvalifikaci a předpoklady pro výkon činnosti pedagogické pracovníka.

- plná způsobilost k právním úkonům,
- odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost,
- bezúhonnost,
- zdravotní způsobilost.

Pedagogičtí pracovníci a ostatní pracovníci domova mládeže se dále řídí vyhláškou č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazem obcí, ve znění pozdějších předpisů.

Pedagogickými pracovníky v domově mládeže jsou vychovatelé. Počet vychovatelů je dán počtem ubytovaných žáků a studentů. Všichni pedagogičtí pracovníci domova mládeže jsou odborně a pedagogicky způsobilí. Na základě zákona o pedagogických pracovnících a nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné činnosti pedagogických pracovníků, stanovuje ředitel školy každoročně rozsah přímé pedagogické činnosti pro pedagogické pracovníky výchovy mimo vyučování a domova mládeže. Přímá pedagogická činnost vychovatele domova mládeže je dlouhodobě stanovena na 30 hodin týdně.

8.1. Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Vedení školy a domova mládeže klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, vzdělávání je zaměřeno na oblast tvorby a implementace ŠVP domova mládeže, řízení pedagogických pracovníků, školskou a obecnou legislativu, na metodiku osobního rozvoje pedagogických pracovníků v problematice prevence rizikového chování žáků, vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a požární ochraně a v oblasti jejich specializace při vedení zájmového útvaru.

Pedagogičtí pracovníci využívají udělené studijní volno, dle § 24, odstavce 7, zákona o pedagogických pracovnících, k samostudiu a vzdělávání, dle studijního zájmu pedagogického pracovníka a dle potřeb.

9. Ekonomické podmínky vzdělávání

Finanční zabezpečení činnosti domova mládež je zajišťováno zřizovatelem formou příspěvku na provoz, pro který je každoročně stanoven normativ na ubytovaného a stravovaného žáka. Druhým finančním zdrojem pro financování činnosti domova mládeže je doplňková činnost školy, na které se domov mládeže podílí. Dominantní doplňkovou činností domova mládeže je komerční ubytování a stravování.

Výše úplaty za školské služby ubytování je v souladu s § 5 vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Výši úplaty za ubytování žáků v domově mládeže stanovuje ředitel školy s přihlédnutím k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb.

10. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární prevence

Povinnost domova mládeže a školní jídelny co by školského zařízení zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků vyplývá zejména z ustanovení § 29 školského zákona. V ŠVP domova mládeže je proto zakotvena povinnost vychovatelů domova mládeže prokazatelně poskytovat žákům informace k zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a o požární ochraně. Žáci prokazatelně stvrdí svým podpisem, že informacím porozuměli. V domově mládeže a ve školní jídelně se vytváří podmínky pro zdravý fyzický i psychický vývoj žáka, zdravý životní styl a pro předcházení vzniku rizikového chování žáků. Při vzdělávání a poskytování školských služeb se přihlíží k základním fyziologickým potřebám žáků.

Důležitými dokumenty v oblasti BOZ jsou:

- školský zákon, § 29, odstavec 1, 2 a 3,
- vyhláška MŠMT č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů žáků a studentů, ve znění vyhlášky č. 57/2010 Sb.,
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti o ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 37014/2005-25, Věstník MŠMT sešit 2/2006,
- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 20 006/2007-51, Věstník MŠMT sešit 11/2007
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6, Věstník MŠMT sešit 1/2009.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví a požární prevence v ŠVP domova mládeže popisují, jakým způsobem je zajištěna bezpečnost a ochrana zdraví žáků při činnosti i odpočinku, jakým způsobem jsou žáci vedeni k dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a požární prevenci, tj. osvojení si těchto kompetencí.

Cílem výchovného a vzdělávacího pedagogického působení je žák odpovědný za své chování a způsob života v míře odpovídající a přiměřené jeho věku a schopnostem. Problematika bezpečnosti a ochrany a zdraví žáků úzce souvisí se vzděláváním ke zdraví, s prevencí šikany

a dalšího rizikového chování žáků. Výchova ke správnému zdravotnímu stylu žáků je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání. Žák by se měl chovat v domově mládeže obezřetně a dbát o své zdraví.

Nedílnou součástí výchovy ke správnému životnímu stylu je i správná výživa žáků, zde se uplatňuje i skladba stravy žáků ze strany školní jídelny.

Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků, hygienu a požární prevenci:

- seznámení žáků s Vnitřním řádem domova mládeže,

- nezávadný stav objektů a zařízení a jejich údržba, pravidelná technická kontrola a revize,
- zlepšování vzdělávacího prostředí dle požadavků hygienických předpisů,
- prokazatelné seznámení žáků o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech,
- ochrana žáků před násilím, šikanou, včetně kyberšikany a zneužívání sociálních sítí,
- k zesměšňování a napadání jiných osob, agresivitou a jinými negativními jevy,
- vytváření prostředí a vzdělávacích podmínek podporujících zdraví a zdravý životní styl,
- (vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody),
- vhodný režim s dostatkem relaxace a pohybových aktivit dané skladbou činností,
- vhodný studijní, stravovací a pitný režim,
- bezpečným a hygienickým prostředí v prostorách DM v souladu s platnými bezpečnostními, požárními a hygienickými normami (odpovídající osvětlení, teplo, čistota, větrání, hlučnost, nábytek atd.),
- prevencí žáků před úrazy,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, poskytování první pomoci,
- kompetence vychovatelů v oblasti první pomoci,

Podmínky pro psychosociální bezpečnost žáků:

- vytváření klidného prostředí a příznivého sociálního klimatu v domově mládeže – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, uznání, spolupráce a pomoc druhým žákům, sounáležitost s domovem mládeže,
- respekt k potřebám žáka a jeho osobním problémům,
- výchovná a vzdělávací činnost vycházející ze zájmů žáka, sledování všestranného rozvoje žáka a jeho prospěchu,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení,
- respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s jeho individuálními možnostmi,
- ochrana žáků před rizikovým chováním, násilím, šikanou,
- spoluúčast (participace) žáků na životě domova mládeže, účast v žákovské samosprávě domova mládeže,
- budování komunity žáků na principu svobody, odpovědnosti, spravedlnosti, spolupráce a na dodržování společných pravidel,
- informovanost žáků i zákonných zástupců o činnosti domova mládeže.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany jsou zakotveny ve **Vnitřním řádu domova mládeže**.

Žáci, kteří jsou ubytováni v domově mládeže, jsou prokazatelně seznámeni s předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany při zahájení ubytování v domově mládeže.

Rovněž v zájmových útvarech jsou žáci vedoucím zájmového útvaru seznámeni s předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany pro zájmový útvar před zahájením jeho činnosti. Stanovena je osnova poučení o bezpečnosti

a ochraně zdraví, hygieny a požární ochraně pro zájmové útvary. Za proškolení a porušení žáků zodpovídá vedoucí skupiny nebo vedoucí zájmového útvaru.

Všechny úrazy žáků jsou vedeny v Knize úrazů, která je uložena v e vychovatelně DM, následně ihned nahlášeny formou záznamu o úraze odpovědnému pracovníkovi školy, v postupu je respektována vyhláška MŠMT č.64/2005 Sb., o evidenci úrazů žáků a studentů, ve znění vyhlášky č. 57/2010 Sb. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, požární ochrany a hygienických předpisů, je důležité, rovněž velmi důležité je formální prokázání, že byla učiněna veškerá opatření k minimalizaci úrazů. O úrazu nezletilého žáka podá domov mládeže bez zbytečného odkladu nahlášení jeho zákonnému zástupci.

Možná rizika v domově mládeže a školní jídelně:

- rizika vyplývající ze sportovní činnosti (zájmové útvary, turnaje atd.),
- rizika vyplývající z chování žáků, včetně šikany, kyberšikany, agresivity žáků, komunikace na sociálních sítích,
- rizika kouření v prostorách domova mládeže, včetně rizik z požárního hlediska,
- rizika při návratu žáků z vycházek pod vlivem návykových látek,
- rizika v období nočního klidu v domově mládeže,
- rizika z pobytu žáků v domově mládeže v dopoledních hodinách a v době obědové přestávky,
- rizika z používání nedovolených elektrospotřebičů v domově mládeže,
- rizika při pobytu žáků ve společných prostorách domova mládeže a školní jídelně,
- zdravotní riziko z vydávané stravy atd.

K těmto rizikům domov mládeže přijímá průběžně opatření:

- výchovná (dodržování Vnitřního řádu DM),
- organizační (namátkové kontroly žáků po návratu z vycházek, zda nejsou pod vlivem návykových látek, ke kterým je nutný předcházející souhlas zákonných zástupců,
- zvýšená pozornost vychovatelek při noční službě,
- kontroly domova mládeže v dopoledních a nočních hodinách,
- pedagogický dozor ve školní jídelně a ve společných prostorách mládeže (žáci se musí chovat v souladu s bezpečnostními a hygienickými předpisy),
- technická (odstranění závad, pravidelné technické kontroly a revize).
- dodržování vnitřních směrnic ředitele školy atd.

11. Spolupráce se sociálními partnery

Spolupráce domova mládeže se zákonnými zástupci:

- dny otevřených dveří školy, včetně domova mládeže,
- informační dopisy (při zahájení ubytování a stravování, informace o provozu domova mládeže),
- webové stránky školy – domov mládeže a volnočasové aktivity,
- e-mailové a telefonické kontakty,
- účast vychovatelů na třídních schůzkách vlastní školy.

12. Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program Domova mládeže Středního odborného učiliště stavebního v Opavě, byl zpracován dle § 3 až 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a předpisy souvisejícími za společné účasti vedení školy, pedagogických pracovníků domova mládeže.

Na základě tohoto vzdělávacího programu nebude vydáván doklad ukončení vzdělávání.

Zpracováno dne 31. srpna 2016

Zpracovala: Martina Czyžová, vychovatelka

Schválil: Mgr. Miroslav Weisz, ředitel školy

Nabývá účinnosti 1. září 2016